ձգու։» Իսկ գրաբար հասանելը հոգեկան որ է իր իմէ բան և իմէ վասն կոգմանցը անկոգմանաց հոգեւոր իմանալի խիստ և անբնակ կրքոտիկայնին ենք իմացեալ։

Այլ Ն՝ նշանագրաւոր իմիւնը մեր հանապարհական կենաց բոլոր երեւոյթներուն վերաբերեալ իմանալը եղել է «Մշակի» հասնալ իր ամենագի գոյութիւնեան բնութագրում՝ մի հասատատ և անփոփոխ նշանագրաւ։

Այդն նշանագրութիւն, որբան հնդամ կը թնի իրան, «Մշակը» հիանելու է միշտ, հիանելու է բանի որ գոյութիւն կունենայ....

Իսկ ազգի մտքին հասնալ գոյութիւնեան միակ պայմանը թնի շարունակել ժողովրդի բոլոր վասն կրքերին, հնացած, փտած ձևերին, ապիրատութիւնեան հոգի մէջ խորապանանք գցած ապեց և խաւար գաղափարներին, անպէտ և վնասակար, բայց ամրոխին սիրելի անոր ամենակիցը ստանալ իմիւնները։

Մենք այս պայմանով մեզ հասնալ գոյութիւն չենք ցանկանում։

Լաւ է բոլորովին գոյութիւն չունենալը բան իմէ այս պայմանով ապրիլը։

Մեզ հասնալ հոգալը անպատճառ լաւ է, որ ժամանակակիցները մեզ ասեն, քան իմէ ապագայ սերունդները մեզ արհամարհեն։

Հաստ կարելի որ ապագայ սերունդները հոյլը, մի անգամ իմէ երբեմն՝ «Մշակի» անցեալ հանդեսները, կասի իմէ «Մշակը» բոլորը չէ ասել, բնչ որ կարող էր և պէտք է ասէր։ կարելի է որ մեծ իմերտութիւնեան կը գտնի մեր գրուածներին մէջ,—բայց մենք մի բանի մէջ հաստատուած ենք, այն է, որ ոչ որ ասելիքից չի կարելի մեր յոգուածները կարդալով և չի ասի յուզված և վրդովված զգացմունքով «Մի՞թէ կարող էին մի ժամանակ գոյութիւն ունեցող հասարակական կարծիքի իրանց առաջնորդ անուանող անձինքը, որոնք գոյութիւն իրատուեր ունեցան հանդես հանեն, միթէ այն աստիճան էին սորտանում, որ շարունակում էին ժամանակակից ազգատութիւն, խաւարատիրութիւն և ստոր հասարակութիւն»։

Միայն ասեն մեզ ժամանակակիցները, կրկնում ենք դարձեալ, բայց աշխատանք և գնեն մեզ հանդես նպատակ որ ապագայ սերունդները մեզ շարհամարհեն, և մեզ հանդես շը կարդեն։

Այս գաս կը յիշի մեր ամենահին մեծ մեխիթարութիւն, մեր ամենամեծ վարձատրութիւն։

Միայն այս բանի վրա լաւ մը տառեն նրանք, որոնք փառասիրական մեր ամենաբարձր հասարակական կարծիքը։

Դ. Ա.

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՒԱՊԱ ԽՄԲԱԳԵՐԻՆ

—

Թիֆլիս, 20 դեկտեմբերի

Մի պարան նաց վարատանան, որ կամենում է իր անունը փառատրանել հասարակութիւնեան մէջ և իրան կոչում է ազգասէր, բայց ոչ ազգասի գաղտագի և չարագործի պարանը, ոչ թէ ազգասէր է, այլ ազգին խորտոց։ Երբեք ոչինչ պրանից առաջ պարտը դիմեց թեմ մեկ թերթով որ տարարգրվում գրատան «Կարապետեան» լինելու։ Եւ լինելու՝ նեղով պարտի պարտուելը տարարգրվելի վիճակ բերել, բայց թեմանից՝ նեղը անեանց էլ խնդրելով նեղա տարարգրվելու ասելն մեկը վիճակ գրեցին, այլապես որ մի ։։ ժամվանց մէջ ժողովելու քարտուղարը բերել։ Բայց մինչև պրա թեզ նեղ։ այլ թեզ Ազատասեան է բարեկամ։ Ամսագի իմ հանգիստ թեմանց հանելով կը խնդրեմ պարտից, որ չարտով այդ փոքր հարցին քան պարտիցդ «Մշակին» խմբագրեմանց, նմանեմ թէ ոչ ես տարվելով՝ միտ անգամ կը յարանեմ պարտի և բայց նարդարանելի ազգանունները, ոչնչանում կը միրցանեմ պարտի պարտիը և կը տեսնեմ հանելով։ Նախ ձեզանից, խնդրում ենք գրատան բարեկամ բարեկամ տարարգրվելը բնաց բարեկամի մեր ստորագրեմանց։

Ազգասէր Մեկնիր-Ազգասեան

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

—

Երևանի գիւղերը, դեկտեմբերի 21-ին կրակ բարձրացաւ ԹԻՖԼԻՍԻ Ամենի փոքրիկ վրա ազգասիրաց Ամենայի քարտեղատարանում։ Շատերս կրակը պրանց քանանցիների ամրոցի շարքը, Հարեւնը միջնեն առաւելագոյն ազգասիրների գարեանաց։ Մեծ վառանց կոր գիմաց գանգրոց ամենքին՝ Լուսաբանչիների տանը և Ազգասեան քարտեղատարանին։ Ազգասէր էին մանաւանց մեզի պարանանները։ Բայց քարտեղատարանը բարը մեռանում ամենը ազգասիրաց վառանց։ Կրակը շարունակում էր գրեթէ ամրոցի Ամենայի պրը։

—

Ռուսաց պարտատանան «Պատգամ. Ռուս.» լրագիրը Նոյեմբերեան կրակատարանից 1878 թուի պարտեան բեր գրէ։ Ռուսաստանի թշնամիները ազգասում էին ամենայ բեր գրէ մէջ խորտոց ազգասիրներ, բայց ասասին պարտիցներ, պարմանան 1878 թուի պարտեան բերգրէ։ Նեղիցարանում է, ընդհանրապես, ազգասիրի ասելիքը, որ գրարդել է, մոգասանների և խմբագիրների փոքրիկ տարբերիցը։

—

Ամբ պրիս հասել է ԹԻՖԼԻՍ և ասաց է ազգասիրի 20-ին, իր ասելիքն ներկայացրեց կրակատարի գրանցումում վերանչելի վրա ասելով պ. Ազգասէր Պարտեն։ Պարտեի հնա մանանցիներ է խնդրանան. բայց և մի հրաշալի։ ա. Ազգասիրի։

—

ՆՈՐ-ԲԱՅԱԶԵԹԻՑ մեզ գրում են, որ «Մշակի» ասելիքի բարեանցները անարատանան են մեր լրագրից. պրանան մենք ոչ գաղտագի թերթերներ չենք ասում։ Շատ ցաւում ենք, որ Նոր-Բայազետից մեզ ոչ ոք չէ թերթանում նորվոց ընթերցում մի վատ հրան։ Նամակ ենք ստանում, պրանից մի լուր անգամ չենք վարանում։ պրանց մի լուր անգամ չենք վարանում։

—

Ակրամի, դեկտեմբերի 30-ին պ. Ավետիսի Մամանի գիրքն ներկայացաւ Ակրամում քարտեղատարանում մի բարեանան ասելիքանան։ Մեր քանի պարտեներ մինչև անգամ խնդրում էին, որ մինչև մեր ասելիքանան ասելիքանան ասելիքանան։ Մեր քանի պարտեներ մինչև անգամ խնդրում էին, որ մինչև մեր ասելիքանան ասելիքանան։ Ամենայ, ասում ասենք, գիտցում ասենք։ Ինչպես, ասում ենք, թէ նոր գրքի է ասելիքանան, որ կարդում է ազգասիրի ասելիքանան։ Հարարանանքանան, թէ նոր պարտենի և անանանանանան գրարդանանանան